

Interviu cu compozitorul și prof.univ.dr. Dan Dediu – directorul ediției a XXVI-a a SIMN (București, 22-29 mai 2016)

George Balint: În peisajul cultural românesc, Festivalul anual „Săptămâna Internațională a Muzicii Noi” (SIMN) am putea spune că reprezintă un flux de continuitate al celei mai importante formule exprimând vocația și conținutul activității creatoare și interpretative pe care principalul organizator – Uniunea compozitorilor și muzicologilor din România (UCMR) – le-a promovat cu consecvență și rigoare începând cu 1991...

Dan Dediu: Aflat la ediția a XXVI-a, festivalul Săptămâna Internațională a Muzicii Noi a intrat într-o nouă fază a existenței sale, încă de anul trecut, când formatul său a fost primestit sub conducerea artistică a domnului Dan Buciu, incluzând un accent absolut necesar: portretizarea anuală a câte unui compozitor român. Anul trecut a fost portretizat Ștefan Niculescu, anul acesta am propus portretizarea lui Anatol Vieru. Pe de altă parte, SIMN se redefineste continuu, sub presiunea schimbărilor din societate și artă din acești ani, dar misiunea sa rămâne una clară: sprijinirea și încurajarea creației muzicale savante, precum și coroborarea liniilor de forță existente în muzica contemporană. UCMR a continuat acest proiect ca pe unul de maximă importanță strategică în politica sa culturală, pentru menținerea unui standard ridicat al culturii componistice și interpretative românești, aflată în permanent dialog cu alte culturi muzicale ale contemporaneității.

G.B.: Dan Dediu, ești deja o personalitate proeminentă pentru viața muzicală componistică, interpretativă și educativă din România. În mod fericit, acestor dimensiuni de notorietate profesională li se adaugă și o vocație managerială probată cu succes în pozițiile de rector al UNMB (vreme de două mandate, între 2008 – 2016), de coordonator al Secției de muzică instrumentală și multimedia din cadrul UCMR și, în câteva rânduri, de director și codirector al unora dintre edițiile SIMN. În pragul asumării ediției a XXVI-a a SIMN și prin prisma consistenței experiențe artistice și organizatorice ce-ai acumulat, cum trăiești și cum conceptualizezi ideatica și posibilitatea realizării SIMN, raportat, desigur, și la contextul de exprimare și receptare publică a muzicii noi, cert diferit față de anii '90.

D.D.: Eu urmăresc acest festival încă de la înființare, cum mulți dintre noi o fac. Sigur că ar fi interesantă o istorie a acestui festival, iar această inițiativă există și se desfășoară în colaborare cu muzicoloaga Antigona Rădulescu. Pentru această ediție, după un travaliu de reflecție adâncită, mi-a venit ideea propunerii conceptului de limită și a atitudinii de a o depăși, drept care am ales un slogan puternic: *Limite...și dincolo de ele!* A trece dincolo de limită e un act de îndrăzneală, de curaj. Or, ce e muzica nouă fără îndrăzneală și curaj? Mai departe am focalizat mai rafinat, alegând patru tematici diferite pentru patru cicluri de

concerte și manifestări muzicale. Am dat fiecărei tematici câte un nume, astfel încât să aibe pregnanță și "lipici". Le-am spus: *Ulise* – peregrinul în prezent, dincolo de cultură, *Gulliver* – arheologul trecutului, dincolo de istorie și tradiție –, *Matrix* – hibridul bio-tehnologic, dincolo de natură – și *Nirvana* – eutopia atemporalității și eternității. Mi se pare că așa festivalul capătă un profil limpede și publicul își poate alege, după afinități și interes, concentrarea pe unul sau mai multe cicluri tematice de concerte. Ofera este generoasă și circumscrie cam toate direcțiile celor douăzecișicinci de ani de SIMN: diversitatea geografică (Ulise), recuperarea (Gulliver), experimentalismul (Matrix), spiritualitatea (Nirvana).

G.B.: Care ai considerat a fi accentele specifice istoriei SIMN, meritorii spre a fi reintegrate actualei ediții și, formal sau informal, prin ce anume speră la dobândă unor noi perspective asupra a ceea ce, dacă admitem categoria de muzică „grea”, prin noutatea limbajului (esteticii) și a formei (sintaxei), constituie un repertoriu de muzică „super-grea”.

De fapt, interpretând oarecum în termenii lui Antonio Damasio (din volumul *Sinele*), genericul pe care l-ai formulat pentru proiectul/ideatica acestei ediții SIMN – „*Limite...și dincolo de ele*” – poate să sugereze, mai întâi, o orientare dinspre „sinele-obiect” (conformat ca eu material între limitele standard deja acceptate de o comunitate, drept reper de legitimitate) către „sinele-subiect-și-cunoscător” (insurvolabil în totalitate, ca eu complex, quasi-imaterial). Dacă aici (între limite) este ceea ce deja-știm, cel puțin de ordinul unei materialități sonore, merită să fim curioși întru aflarea unui „dincolo” (lipsit de orizontul oricărei limite)?

D.D.: Întrebarea pe care mi-o pui are mai multe ramificații și nu sunt sigur că pot să răspund la toate. O să încep cu sfârșitul și o să spun că mi se pare că muzica nouă este o rezultantă a îndrăzelii compozitorilor și curiozității publicului. Avem o șansă imensă în actualitate, pentru că eu cred că o parte din public suferă de o formă de neofilie – o apetență imensă pentru nou –, dar canalizată numai în anumite zone, precum cea a internetului și a știrilor senzaționale. Prin strategia de concepție a programului și tematicilor, am încercat să creez anumite vârtejuri de pregnanță, folosind onomastica drept „cârlig” de marketing (Ulise, Gulliver, Matrix și Nirvana sunt „meme” la care m-am gândit mult și care sper să atragă și să rămână în memoria unui public interesat).

Sigur că se regăsesc aici accentele specifice ale SIMN, așa cum au fost ele prezente, alternativ sau simultan, în programele de concert ale festivalului: tradiție *versus* inovație, local *versus* global, elaborare *versus* improvizație, analog *versus* digital.

Iar în ceea ce privește speranța, sper într-un mod pragmatic că vom putea rămâne cu câteva lucrări întipărite în memorie, că vom putea redimensiona capodopere uitate ale muzicii românești (precum *Simfonia I* de Olah și *Simfonia a V-a* de Vieru), că piesele vor fi bine interpretate, că ne vor influența și vor genera întrebări și comentarii seminale și generative, că vor fi puține bâlbe organizatorice și puține disfuncții și nemulțumiri. Trag nădejde că e tot ceea ce putem spera.

Interviu de **George BALINT**